Turistický náučný chodník Jozefa Kronera

Kraj:	Žilinský
Okres:	Čadca
Geomorfologické jednotky:	Turzovská vrchovina a Moravsko-sliezske Beskydy
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územia:	Chránená krajinná oblasť Kysuce
Prístup:	bus a vlak Staškov a pešo 400 m smerom k obecnému úradu
Východisko:	Staškov, parkovisko neďaleko obecného úradu
Trasa:	Staškov, obecný úrad – Kronerov dom – Vrchmosty (604 m n. m.) – osada Jelitov (bus zastávka Staškov, Jelitov, Čečotka) – turistické rázcestie Muřinkový vrch, kaple (840 m n. m.)
Dĺžka, prevýšenie:	16 km, prevýšenie 710 m
Čas prechodu:	5 h

Počet zastávok:	9
Náročnosť:	náročná trasa (pozri poznámku nižšie)

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je čiastočne (medzi osadami Jelitov a Školníkovci) súbežná s červenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2014

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Staškov, ul. Jozefa Kronera 588, 023 53 Staškov, tel. 041 / 4302 723

Poznámky: (1) Náučný chodník je pomenovaný po miestnom rodákovi, významnom hercovi Jozefovi Kronerovi (viac v heslách nižšie). (2) Úplný názov náučného chodníka podľa informačných panelov je Turistický náučný chodník Jozefa Kronera medzi obcami Staškov a Horní Lomná. Z praktických dôvodov ho tu uvádzame pod skráteným názvom. (3) Náučný chodník je možné rozdeliť na dve etapy resp. skrátiť. Prvá – mierne náročná – časť po osadu Jelitov (bus zastávka Staškov, Jelitov, Čečotka) má 8,8 km a prevýšenie 370 m.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník (skrátený variant) je vhodný pre terénne vyučovanie. Odporúčame návštevu rodného domu Jozefa Kronera (zastávka 3), prípadne aj blízky krátky Chodník Jozefa Kronera.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Staškov. Kopaničiarska obec pri juhovýchodnom okraji Turzovskej vrchoviny západne od Čadce na Horných Kysuciach s centrom v údolí Kysuce a osadami vo svahoch aj susedných Javorníkov. Jej intravilán súvisí s intravilánmi susedných obcí Raková, Podvysoká a Olešná. Bola osídlená počas kopaničiarskej kolonizácie v prvej polovici 17. storočia, prvá písomná zmienka pochádza z roku 1614. Územie patrilo hradnému panstvu Strečno, neskôr Budatín. Dominantou centra obce je neogotický rímskokatolícky farský kostol navštívenia Panny Márie z roku 1876 s oltárnym obrazom Navštívenie Panny Márie u Alžbety od Jozefa Božetecha Klemensa (1875). Pred kostolom sa nachádza bronzové súsošie Jána Pavla II. a Matky Terezy. V osade Jelitov bola postavená v roku 1888 drevená kaplnka, ktorú nahradila v roku 1937 murovaná. Na sviatok sv. Anny sa k nej konajú púte. Od roku 1914 obcou prechádza železnica z Čadce do Makova. V roku 1924 sa v obci narodil významný slovenský herec Jozef Kroner (viac v samostatnom hesle). Na jeho počesť sa od roku 1972 za účasti jeho dcéry Zuzany Kronerovej a synovca Jána Kronera, tiež hercov, koná každoročne v júli športovo-spoločenské podujatie (futbalový turnaj) Kronerov pohár. Počas troch sochárskych sympózií Úsmevy geniálneho klauna v rokoch 2012, 2013 a 2015 tu slovenskí a českí výtvarní umelci vytvorili diela pripomínajúce divadelné hry a filmy, v ktorých Jozef Kroner účinkoval. Formou open air galérie sú inštalované vo svahu nad železničnou stanicou na okruhu umeleckého Chodníka Jozefa Kronera.

Jozef Kroner a **Dom Jozefa Kronera** > pozri v Chodník Jozefa Kronera

Muřinkový vrch (978 m n. m.). Vrch severne od Staškova porastený smrekovým lesom v hraničnom chrbte Moravsko-sliezskych Beskýd, ktorý tvorí hlavné európske rozvodie medzi Dunajom a Odrou. V oblasti vrcholu na severnej strane sa vyskytujú pieskovcové skalky so stenami až 7 m vysokými lokálneho lezeckého významu. Východne od vrcholu v sedle stojí kamenná kaplnka z roku 1810. Sedlo je odpočinkovým miestom a križovatkou turistických trás – vedú sem značené trasy z českej strany z Horní Lomné a po hraničnom chrbte (Stezka Českem) a zo slovenskej strany Turistický náučný chodník Jozefa Kronera zo Staškova.

Prírodná rezervácia Veľký Polom. Chránené územie v najvyššej časti Moravsko-sliezskych Beskýd (na území Slovenska) priliehajúce k slovensko-českej štátnej hranici vyhlásené na juhovýchodných svahoch Veľkého Polomu (1 067 m n. m.) v roku 1993 na ochranu zachovalých lesných spoločenstiev bukovo-jedľových smrečín s prevažne zachovalým prirodzeným zložením fytocenóz v podmienkach zvýšeného podielu smreka v drevinovej zložke týchto spoločenstiev. Na českej strane na severných svahoch územne nadväzuje analogická Přírodní rezervace Velký Polom.

Turzovská vrchovina. Horský geomorfologický celok bez ústredného chrbta na severozápade Slovenska siahajúci na sever od rieky Kysuce medzi Čadcou a Makovom po štátnu hranicu s Českom, odkiaľ tu čiastočne presahujú na Slovensko Moravsko-sliezske Beskydy a Jablunkovské medzihorie. Na východe susedí s Kysuckými Beskydami a na juhu s Javorníkmi. Geologicky územie budujú paleogénne flyšové súvrstvia zastúpené ílovcami, pieskovcami a zlepencami. Pomerne hladký vertikálne členitý vrchovinový reliéf je rozčlenený dolinami potokov (Kelčov, Kornianka, Predmieranka, Olešnianka, Trstená) na sieť samostatných chrbtov na relatívne odolnejších pieskovcových sériách s najvyšším vrchom Beskydok/Beskydek (953 m n. m.) na slovensko-českej štátnej hranici v najzápadnejšom cípe pohoria. Územie pokrývajú hlavne sekundárne smrekové lesy, odlesnené časti zaberajú lúky, pasienky a polia v okolí rozptýlených kopaničiarskych sídiel. Početné zosuvy.

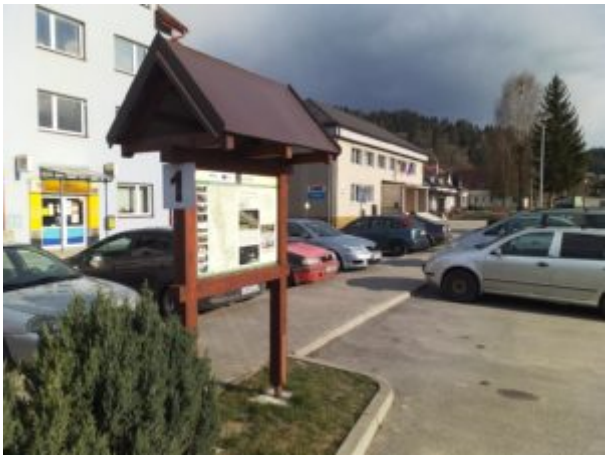
Moravsko-sliezske Beskydy. Mohutné flyšové pohorie, ktoré na územie severozápadného Slovenska zasahuje z Česka len nepatrne svojím juhovýchodným okrajom, kde dosahuje najvyšším vrchom Veľký/Velký Polom 1 067 m n. m. Na juhu susedí len s Turzovskou vrchovinou. Má tu členitý hornatinový reliéf s prevažne sekundárnymi smrekovými lesmi, výnimočne sú zachované prirodzené bukovo-jedľové smrečiny. Hraničný horský chrbát tvorí hlavné európske rozvodie medzi Dunajom a Odrou.

Názvy informačných panelov

1. Obec Staškov (449 m n. m.)
2. Pri ihrisku (439 m n. m.)
3. Kronerov dom (443 m n. m.)
4. Bunkre z II. sv. vojny (451 m n. m.)
5. Na Michalke (600 m n. m.)
6. U Mravcov (581 m n. m.)
7. Kaplnka v Jelitove (535 m n. m.)
8. Za Bahanou (674 m n. m.)
9. Na Zimnej vode (892 m n. m.)

Z dôvodu značného prevýšenia trasy náučného chodníka sme tu k názvom informačných panelov doplnili z plánu náučného chodníka informáciu o nadmorskej výške jednotlivých zastávok.

1

3

Turistický náučný chodník Jozefa Kronera medzi obcami Staškov a Horní Lomná
3. Kronerov dom

4

5

7

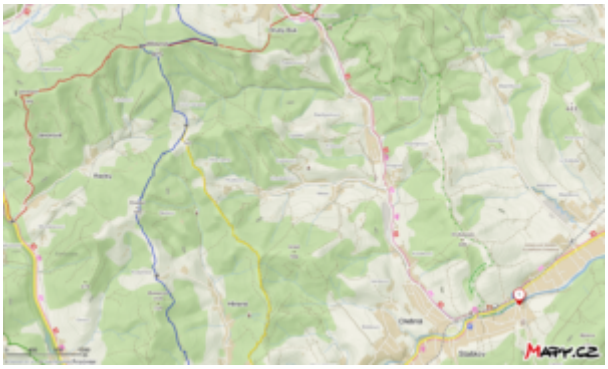

Informační body
turistického naučného chodníku

MAPY.CZ

Mapy.cz

Mapy.cz